

Zarząd Powiatu w Lublinie

**RAPORT Z WYKONANIA
„POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA”
ZA LATA 2018-2019.**

Lublin, grudzień 2020 r.

Spis treści

1. Wstęp	str. 3
2. Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska	str. 3

Spis tabel

Tabela nr 1.	Projektowane pomniki przyrody	str. 9
Tabela nr 2.	Obiekty infrastruktury technicznej wykonane w latach 2018-2019 na terenie powiatu lubelskiego przez gminy	str. 11
Tabela nr 3.	Infrastruktura techniczna, zestawienie oraz długości istniejących sieci wodociągowych, kanalizacyjnych oraz gazowych	str. 12
Tabela nr 4.	Wykorzystanie funduszy na ochronę gleb w latach 2018-2019	str. 13
Tabela nr 5.	Drogi	str. 14
Tabela nr 6.	Planowana budowa infrastruktury ochrony środowiska w gminach	str. 15
Załącznik:	Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska w wersji cyfrowej	

***Raport wykonali pracownicy
Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa,
Starostwa Powiatowego w Lublinie***

1. Wstęp.

Przez ochronę środowiska rozumie się podjęcie lub zaniechanie działań, umożliwiające zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej. Ochrona ta polega w szczególności na:

- racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom,
- przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

Ochrona zasobów środowiska realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy.

Szczegółowe zasady:

- postępowania z odpadami określa ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 797 z późn. zm.);
- ochrony wód reguluje ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 310 z późn. zm.);
- gospodarowania złożami kopalin i związanej z eksploatacją złóż ochrony środowiska regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1064 z późn. zm.);
- ochrony obszarów i obiektów o wartościach przyrodniczych, krajobrazu, zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem oraz drzew, krzewów i zieleni określają przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55 z późn. zm.);
- ochrony lasów określają przepisy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1463);
- ochrony dziko występujących zwierząt określają przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55 z późn. zm.), ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2168 z późn. zm.), ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1683);
- ochrony zwierząt gospodarskich i domowych określają przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 638);
- ochrony gruntów rolnych i leśnych określają przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161 z późn. zm.).

2. Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska.

Artykuł 17 ust. 1 prawa ochrony środowiska nakłada na organy wykonawcze powiatów obowiązek sporządzenia powiatowego programu ochrony środowiska, który jest uchwalany przez radę powiatu.

Rada Powiatu w Lublinie uchwałą z dnia 20 sierpnia 2014 r., Nr XLVI/407/2014, uchwaliła „Aktualizację powiatowego programu ochrony środowiska dla powiatu lubelskiego na lata 2014 - 2017 z perspektywą do 2021 r.”.

Zgodnie z art. 18 powyższej ustawy, z wykonania programu organ wykonawczy powiatu sporządza, co dwa lata raporty, które przedstawia się radzie powiatu.

W celu opracowania raportu za lata 2018÷2019 wystąpiono do gmin z terenu powiatu lubelskiego z prośbą o udzielenie informacji o działaniach podjętych w ramach ochrony środowiska, w latach 2018÷2019.

Przesłano do poszczególnych gmin następujące ankiety:

- 1) Rekultywacja w latach 2018÷2019,
- 2) Wykorzystanie funduszy na ochronę gleb w latach 2018÷2019,
- 3) Wykaz ujęć wody wykonanych w latach 2018÷2019,
- 4) Obiekty małej retencji wykonane w latach 2018÷2019,
- 5) Projektowane obiekty małej retencji,
- 6) Projektowane pomniki przyrody,
- 7) Pomniki przyrody ustanowione w latach 2018÷2019,
- 8) Obiekty infrastruktury technicznej zrealizowane w latach 2018÷2019.

Powyższe ankiety po wypełnieniu, gminy przysyłały do tutejszego Starostwa.

Nadesłane z gmin informacje zestawiono w tabelach:

- 1) Projektowane pomniki przyrody,
- 2) Obiekty infrastruktury technicznej wykonane w latach 2018÷2019 na terenie powiatu lubelskiego przez gminy,
- 3) Infrastruktura techniczna, zestawienie oraz długości istniejących sieci wodociągowych, kanalizacyjnych oraz gazowych,
- 4) Wykorzystanie funduszy na ochronę gleb w latach 2018÷2019,
- 5) Drogi,
- 6) Planowana budowa infrastruktury ochrony środowiska w gminach.

Z otrzymanych od gmin informacji, zestawionych w powyższych tabelach wynika, że w latach 2018÷2019 na terenie powiatu lubelskiego zrealizowano szereg inwestycji mających wpływ na poprawę stanu środowiska.

Priorytety ochrony środowiska oraz strategia działań w skali powiatu przedstawione zostały w rozdziale 6 Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego. Listę potrzeb inwestycyjnych i organizacyjnych dotyczących racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych oraz poprawy jakości środowiska przedstawiono w rozdziale 7.

Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa jest jednym z podstawowych czynników w procesie dbania o środowisko a tym samym zmniejszania jego zanieczyszczenia. Strategię działań w tym sektorze przedstawiono w punktach 6.1.1. i 7.1.1.

W ubiegłych latach Powiat Lubelski corocznie organizował konkurs pt. „Najpiękniejsza posesja Powiatu Lubelskiego”, skierowany do mieszkańców powiatu. Jego celem jest edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych na terenie powiatu lubelskiego, podnoszenie walorów estetycznych i ogólnego wyglądu posesji znajdujących się na terenie powiatu oraz zapewnienie atrakcyjniejszych warunków do rekreacji i wypoczynku mieszkańców. Konkurs przyczynia się do propagowania postaw proekologicznych oraz konkretnych działań wśród mieszkańców powiatu, polegających na właściwym zagospodarowaniu terenu wokół budynków, prawidłowym gromadzeniu odpadów, zagospodarowaniu ścieków bytowych oraz wykorzystaniu niekonwencjonalnych źródeł energii.

Konkurs przebiegał w dwóch kategoriach: zagroda wiejska (gospodarstwo rolne) oraz zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna. W latach 2018÷2019 konkurs przeprowadzono dwukrotnie, gdzie zgłoszonych zostało łącznie 37 posesji. Laureaci konkursu (właściciele trzech posesji z każdej kategorii) otrzymali nagrody pieniężne w wysokości:

a)	nagroda	za	pierwsze	miejsce	–	2	000	zł
b)	nagroda	za	drugie	miejsce	–	1	500	zł
c)	nagroda	za	trzecie	miejsce	–	1	000	zł

oraz pamiątkowe tablice. Pozostali uczestnicy konkursu otrzymali wyróżnienia w postaci dyplomów okolicznościowych oraz nagrody pieniężne w wysokości 100 zł. Oficjalne ogłoszenie wyników konkursu miało miejsce podczas dożynek powiatowych w Radawcu.

Zadania przeznaczone do realizacji w zakresie ochrony przyrody i lasów zawarto w punkcie 6.2.1, 6.2.2, 7.2.1 oraz 7.2.2.

W latach 2018÷2019 na terenie powiatu lubelskiego nie ustanowiono pomników przyrody. Planowane jest ustanowienie 34 pomników przyrody, w tym 26 na terenie Gminy Strzyżewice oraz 8 w Gminie Wólka (tabela nr 1).

Priorytety oraz strategie działań w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi oraz w zakresie ochrony wód wskazane zostały w punktach 6.2.3, 6.3.2, 7.2.3 i 7.3.2 Programu, które polegają m.in. na budowie i rozbudowie systemów odprowadzania ścieków komunalnych, budowie i rozbudowie sieci wodociągowej oraz budowie przydomowych oczyszczalni ścieków. Obiekty infrastruktury technicznej zrealizowane w latach 2018÷2019 przedstawione zostały w tabeli nr 2, które przedstawiają się następująco:

- wybudowano 61,599 km kanalizacji sanitarnej,
- wybudowano 40,776 km wodociągów,
- wybudowano 3,283 km gazociągów,
- wybudowano 694 przydomowych oczyszczalni ścieków,
- przeprowadzono modernizację kotłowni w budynkach użyteczności publicznej – Zespół Szkół w Gminie Niemce oraz w Gminie Wysokie,
- wykonano 2 nowe ujęcie wody w Gminie Garbów, 1 ujęcie wody w Gminie Wólka oraz przebudowano 1 ujęcie wody w Gminie Konopnica.

Najwięcej kanalizacji sanitarnej oraz wodociągów zbudowano w Gminach: Głusk, Strzyżewice i Niemce. Gazociągi rozbudowano w największym zakresie w Gminie Jabłonna.

Zestawienie oraz długości istniejących sieci wodociągowych, kanalizacyjnych oraz gazowych zostało przedstawione w tabeli nr 3.

Ważnym aspektem ochrony środowiska jest ochrona gruntów rolnych. Polega ona na:

- ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych, jako naturalnych zbiorników wodnych,
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Zadania w zakresie ochrony gruntów rolnych zawarte są w punktach 6.2.4 oraz 7.2.4 Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego i realizowane są następująco:

1. Ochronę gleb najwyższej jakości w klasach bonitacyjnych I÷III przed wykorzystaniem na cele nierolnicze prowadzi się poprzez:
  - 1) wnikliwe badanie wniosków o wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolnej na cele nierolnicze w zakresie zgodności z obowiązującymi przepisami. W latach 2018÷2019 zezwolono na trwałe wyłączenie z rolniczego użytkowania 68,13 ha gruntów rolnych w klasach bonitacyjnych I÷III, w tym w roku 2018 – 29,97 ha i 2019 – 38,16 ha.

- 2) przeprowadzanie kontroli w terenie w zakresie wyłączenia gruntów rolnych oraz zmian naturalnego ukształtowania terenu.
2. Ograniczanie nowej zabudowy na gruntach rolnych sklasyfikowanych w klasach bonitacyjnych I-III realizowane jest poprzez uzgadnianie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, projektów decyzji burmistrzów i wójtów o ustaleniu lokalizacji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
3. Ochronę wierzchniej warstwy ziemi, to jest warstwy próchnicznej prowadzi się poprzez:
- zgodnie z art. 14 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, zasięgnięto opinii wójta/burmistrza w sprawie zdjęcia i wykorzystania na cele poprawy wartości użytkowej gruntów próchnicznej warstwy gleby i uzyskano informacje zawarte w poniższej tabeli:

Gmina	Warstwa próchniczna	
	Klasa I, II, IIIa, IIIb, III	Klasa IVa, IV, oraz torfowiska
Bełżyce	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Borzechów	Nie nałożono obowiązku	Nie nałożono obowiązku
Bychawa	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Garbów	Nie nałożono obowiązku	Nie nałożono obowiązku
Głusk	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Jabłonna	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Jastków	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Konopnica	Brak stanowiska w sprawie	Brak stanowiska w sprawie
Krzczonów	Nie nałożono obowiązku	Nie nałożono obowiązku
Niedrzwica Duża	Brak stanowiska w sprawie	Brak stanowiska w sprawie
Niemce	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Strzyżewice	Brak stanowiska w sprawie	Brak stanowiska w sprawie
Wojciechów	Nałożono obowiązek	Nie nałożono obowiązku
Wólka	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Wysokie	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Zakrzew	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek

- w wydawanych przez Starostę Lubelskiego decyzjach zezwalających na wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolniczej na cele nierolnicze, zobowiązuje się właścicieli (zgodnie z powyższą tabelą) do zdjęcia próchnicznej warstwy gleby z powierzchni zajętej przez inwestycję i zagospodarowania jej na pozostałej części działki.
4. Rekultywację gruntów prowadzi się na bieżąco, ale jest ona ograniczona z uwagi na koszty, trudności w ustaleniu sprawców zdewastowania lub zdegradowania gruntów. W latach 2018÷2019 na terenie powiatu lubelskiego zrekultywowano 25,92 ha gruntów.

Pobierane na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych należności, opłaty roczne, opłaty z tytułu niewykonania obowiązku zdjęcia i wykorzystania próchnicznej warstwy gleby są dochodami budżetu województwa lubelskiego. Z tych środków finansowane są: ochrona, rekultywacja i poprawa jakości gruntów rolnych. W latach 2018÷2019, według deklaracji gmin z terenu powiatu lubelskiego, z przedmiotowego powyższego źródła dofinansowano budowę dróg dojazdowych do pól w wysokości 1 368 215,24 zł (tabela nr 4). Zestawienie dróg w powiecie lubelskim przedstawiono w tabeli nr 5.

Priorytety oraz zadania przeznaczone do realizacji w zakresie ochrony powietrza zawarto w punktach 6.3.1. oraz 7.3.1. i są to m.in.:

- wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych,
- ograniczanie niskiej emisji ze źródeł komunalnych,
- realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych i termorenowacyjnych w budynkach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych,
- przebudowa ulic, traktów komunikacyjnych, połączeń komunikacyjnych,
- modernizacja sieci ciepłowniczych.

W latach 2018÷2019 na terenie powiatu lubelskiego wykonano 152 nowe kotłownie opalane biomasą (Gmina Bychawa). W Gminie Głusk zamontowano 129 przydomowych oczyszczalni ścieków. Ponadto w Gminie Niemce oraz w Gminie Wysokie zrealizowano termomodernizację budynków Zespołu Szkół oraz wymieniono kocioł w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Niedrzwicy Dużej.

Kolejnym ważnym aspektem ochrony środowiska jest gospodarka odpadami. Priorytety działań w tym sektorze zostały zawarte w punktach 6.3.3 i 7.3.3 Programu i są to m.in.

- zapobieganie i ograniczanie powstawania odpadów,
- zwiększenie selektywnej zbiórki odpadów,
- zwiększenie udziału odzysku w gospodarce odpadami,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przeznaczonych do unieszkodliwiania,
- wyeliminowanie praktyk nielegalnego składowania odpadów,
- likwidacja nielegalnego składowania odpadów.

Na terenie powiatu lubelskiego sukcesywnie likwidowane są dzikie wysypiska śmieci oraz usuwane są wyroby zawierające azbest. Gminy prowadzą działania mające na celu pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na usuwanie tego typu odpadów.

W 2018 r. usunięto następującą ilość wyrobów zawierających azbest:

Gmina	Ilość odpadów usuniętych [w tonach]
Bełżyce	41,56
Bychawa	112,036
Borzechów	Brak danych
Garbów	Nie usuwano
Głusk	120,52
Jabłonna	136,5
Jastków	100,585
Konopnica	32,96
Krzczonów	22,31
Niedrzwica Duża	Brak danych

Niemce	194,75
Strzyżewice	51,95
Wojciechów	Brak danych
Wólka	60,347
Wysokie	24,15
Zakrzew	Nie usuwano

W 2019 r. usunięto następującą ilość wyrobów zawierających azbest:

Gmina	Ilość odpadów usuniętych [w tonach]
Bełżyce	145,717
Bychawa	283,52
Borzechów	70,22
Garbów	274
Głusk	224,24
Jabłonna	235,31
Jastków	316,625
Konopnica	Brak danych
Krzczonów	156,66
Niedrzwica Duża	Brak danych
Niemce	263,163
Strzyżewice	153,095
Wojciechów	Brak danych
Wólka	153,485
Wysokie	170,51
Zakrzew	Brak danych

Zamierzenia inwestycyjne odnośnie budowy infrastruktury ochrony środowiska zestawione zostały w tabeli nr 6.

Tabela nr 1. Projektowane pomniki przyrody.

Miejscowość	Charakterystyka obiektu	Lokalizacja
Gmina Strzyżewice		
Osmolice I	Jesion wyniosły obwód 390 cm	Zabytkowy zespół dworsko-parkowy w Osmolicach
	Cypryśnik groszkowy obwód 97 cm	
	Altana lipowa tworzona przez 5 lip o średnim obwodzie 150 cm – 500 cm	
	Modrzew europejski obwód 210 cm	
	Klon zwyczajny obwód 343 cm	
	Żywotnik zachodni o obwodzie pnia 213 cm	
Tuszów	Dąb szypułkowy o obwodzie pnia 500 cm	Na wschód od parku w Tuszowie
	Wiąz polny o obwodzie pnia 530 cm	Zabytkowy zespół dworsko-parkowy
	Lipa drobnolistna o obwodzie pnia 460 cm	
	Lipa srebrzysta o obwodzie pnia 500 cm	
	Wiąz europejski	
Piotrowice	Buk pospolity o obwodzie pnia 375 cm	Zabytkowy zespół dworsko-parkowy w Piotrowicach
	Wiąz polny o obwodzie pnia 440 cm	
	Jesion wyniosły – aleja utworzona z 19 drzew o obwodzie pni od 340 cm do 410 cm	
	Modrzew europejski – grupa drzew o obwodach pni od 250 cm do 330 cm	
	Grupa 5 modrzewi polskich o obwodach pni od 204 cm do 251 cm	
	Klon zwyczajny o obwodzie pnia 375 cm	
Pszczeła Wola	Modrzew polski o obwodzie pnia 238 cm	Zabytkowy zespół dworsko-parkowy w Pszczelej Woli
	Zespół 4 jesionów wyniosłych	
	Słodlin japoński, pnące na pałacu Rolandów	
Strzyżewice	Aleja lip drobnolistnych	Strzyżewice
Kielczewice Dolne	2 dęby szypułkowe	Kielczewice Dolne
	Jesion wyniosły	Park w Kielczewicach Dolnych

Miejscowość	Charakterystyka obiektu	Lokalizacja
	Kasztanowiec biały	
Kielczewice Górne	2 źródła k. Kielczewic Górnych, źródła dolinne, występujące na wysokości 206 m npm. o przepływie 8,5 l/s	
Piotrowice	Źródło Piotrowice Kąty, podboczowe, szczelinowo-pulsujące, wypływające z rozległej niszy wachlarzowej, występujące na wysokości 188 m npm. o przepływie 80 l/s	
Gmina Wólka		
Świdnik Duży	Dąb szypułkowy	Przy leśniczówce, dz. 2574/5
	Dąb szypułkowy	Przy drodze asfaltowej, dz. 1583
Bystrzyca	3 lipy drobnolistne	Park przy ośrodku szkolno – wychowawczym, dz. 1132/4
	Szpaler grabów pospolitych	Park przy ośrodku szkolno – wychowawczym, dz. 1132/4
Sobianowice	Sosna wejmutka	Park przy Szkole podstawowej, dz. 361/2
	Szpaler grabów pospolitych	
Pliszczyn	Dąb szypułkowy	Park przy zabytkowym dworze, dz. 726
	Aleja lip drobnolistnych	

Tabela nr 2. Obiekty infrastruktury technicznej wykonane w latach 2018÷2019 na terenie powiatu lubelskiego przez gminy.

Gmina	Kotłownie	Kanalizacje [km]	Wodociągi [km]	Gazociągi [km]	Oczyszczalnie komunalne	Oczyszczalnie przydomowe	Komunalne ujęcia wody
Bełżyce	Kocioł grzewczy kondensacyjny z palnikiem gazowym i termoregulatorem kaskadowo strefowym o mocy 80kW, 2 sztuki	0,4	0,6	1, 563	-	39	-
Borzechów	-	-	-	-	-	25	-
Bychawa	Montaż kotłowni na biomase, 152 sztuki	2,413	0,455	-	-	6	-
Garbów	Wymiana kotłowni z węglowej na gazową wraz z pompą ciepła, moc 240 KW	-	-	-	-	86	Ujęcie wody w miejscowości Bogucin (2 studnie)
Głusk	-	26,5	11,43	-	-	129	-
Jabłonna	-	-	2,2	1,72	-	67	-
Jastków	Sieprawice (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej)	0,99	1,36	-	-	58	-
Konopnica	-	4,063	0,422	-	-	-	Remont i modernizacja ujęcia w miejscowości Szerokie (1 studnia)
Krzczonów	-	-	-	-	-	-	-
Niedrzwica Duża	Wymiana kotła w budynku OSP w Niedrzwicy Dużej	6,39	7,26	-	-	55	-
Niemce	Termomodernizacja Zespołu Szkół w Krasieninie – modernizacja kotłowni	9,076	-	-	-	107	-
Strzyżewice	-	10,594	2,539	-	1	29	-
Wojciechów	-	-	11,2	-	-	93	-
Wólka	-	1,173	1,272	-	-	-	1 gminne ujęcie wody
Wysokie	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Wysokiem. Kocioł olejowy - modernizacja	-	-	-	-	-	-
Zakrzew	-	-	2,038	-	-	-	-
Ogółem		61,599	40,776	3,283	1	694	4

Tabela nr 3. Infrastruktura techniczna, zestawienie oraz długości istniejących sieci wodociągowych, kanalizacyjnych oraz gazowych.

Gmina	Sieć wodociągowa		Sieć kanalizacyjna		Sieć gazowa	
	długość [km]	ilość przyłączy [szt.]	długość [km]	ilość przyłączy [szt.]	długość [km]	ilość przyłączy [szt.]
Bełżyce Gmina	42,49	755	12,64	177	208,008	2765
Bełżyce Miasto	29,90	1195	33,46	945	70,88	2308
Borzechów	63,07	1184	-	-	51,93	799
Bychawa Gmina	163,5	2270	-	-	11,227	134
Bychawa Miasto	27	860	22,40	606	-	-
Garbów	154,5	2091	28,80	387	2	10
Głusk	165,45	4239	69,70	1209	114,7	2367
Jabłonna	148,34	2700	0,35	10	144,5	1611
Jastków	215,58	4840	76,04	1077	140,9	1935
Konopnica	136,3	2555	57,7	578	206,1	3608
Krzczonów	106,4	1625	9	179	-	-
Niedrzwica Duża	138,98	2870	11,55	200	174,38	2248
Niemce	265,53	6322	46,83	1031	134,65	1598
Strzyżewice	157,6	2189	27,5	409	130,48	1571
Wojciechów	38,2	339	1,5	15	140,92	1460
Wólka	152,4	3521	79,07	1214	-	-
Wysokie	113,6	1447	0,32	11	-	-
Zakrzew	66,83	742	-	-	-	-
Ogółem	2 185,67	41 744	476,86	8 048	1 530,675	22 414

Tabela nr 4. Wykorzystanie funduszy na ochronę gleb w latach 2018÷2019.

Gminy	Na rekultywację [zł]	Na budowę dróg dojazdowych do pól [zł]	Pozostałe [zł]
Bełżyce	-	-	-
Borzechów	-	-	-
Bychawa	-	-	-
Garbów	-	-	3 998 – monitoring gleb na terenie gminy
Głusk	-	60 000 – modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych	-
Jabłonna	-	-	-
Jastków	-	-	-
Konopnica	-	60 000 – modernizacja dróg	-
Krzczonów	-	-	-
Niedzwica Duża	-	-	-
Niemce	-	-	1994,24 – ocena stopnia degradacji gleb
Strzyżewice	-	60 000 – budowa drogi gminnej 982 221 – przebudowa dróg gminnych	677 787 – utwardzenie dna wąwozu lessowego w ciągu drogi gminnej 2 970 – likwidacja dzikich wysypisk śmieci
Wojciechów	-	140 000 – dojazd do gruntów rolnych	-
Wólka	-	1994,24	-
Wysokie	-	-	-
Zakrzew	-	64 000 – modernizacja dróg dojazdowych do pól	-
Ogółem	-	1 368 215,24	686 749,24

Tabela nr 5. Drogi.

Gmina	Ilość gospodarstw rolnych	Ilość podmiotów gospodarczych	Długość dróg krajowych [km]	Długość dróg wojewódzkich [km]	Długość dróg powiatowych [km]	Długość dróg gminnych [km]
Bełżyce	1960	806	-	25,111	65,714	96
Borzechów	2030	233	-	-	42,2	67,8
Bychawa	1574	584	-	25,84	79,15	98,64
Garbów	1128	470	-	19	47,95	130
Głusk	2300	917	-	4,6	30	85,07
Jabłonna	1104	347	-	26	51	127
Jastków	2498	853	21,41	26,62	51,5	112
Konopnica	1254	1045	6,89	3,969	51,288	123
Krzczonów	2079	165	-	6	70,673	90,921
Niedzwica Duża	2506	755	17,4	10,4	44,1	76,45
Niemce	1571	1750	11,1	22,9	65,5	145,6
Strzyżewice	2250	372	0,35	7,8	46,7	112
Wojciechów	1423	295	-	8,1	36,2	95,6
Wólka	2930	601	10	2	27	96
Wysokie	1765	115	-	-	47,5	71,25
Zakrzew	1130	54	-	6,7	39,5	39,2
Ogółem	29 502	9 362	67,15	195,04	795,975	1 566,531

Tabela nr 6. Planowana budowa infrastruktury ochrony środowiska w gminach.

L.p.	Planowany zakres rzeczowy	Szacowane nakłady Finansowe [w zł]	Przewidywany termin realizacji	Źródła finansowania
Gmina Bełżyce				
1	Odnawialne źródła energii – posesje prywatne – panele solarne, fotowoltaika, pompy ciepła (365 beneficjentów).	6 300 000	2021	RPO WL
2	Modernizacja sieci wodociągowej – ujęcia wód w Matczynie i Bełżycach, termomodernizacja stacji uzdatniania wody.	3 000 000	2021	RPO WL
3	Dalszy etap budowy ul. Wojska Polskiego Nr 107042L.	100 000	2022	Budżet Gminy Bełżyce
4	Przebudowa ul. Milenijnej Nr 107010L.	30 000	2022	Budżet Gminy Bełżyce
5	Przebudowa drogi gminnej Skrzyniec Kol. – Wierzchowiska Stare.	15 000	2022	Budżet Gminy Bełżyce
6	Przebudowa drogi gminnej boczna ul. Przelotowej.	15 000	2022	Budżet Gminy Bełżyce
7	Budowa ujęcia wody w budynku remizy OSP Jaroszewice .	30 000	2022	Budżet Gminy Bełżyce
8	Budowa oświetlenia drogowego w m. Wronów.	15 000	2021	Budżet Gminy Bełżyce
9	Budowa oświetlenia drogowego w m. Zosin.	10 000	2021	Budżet Gminy Bełżyce
10	Budowa przydomowych oczyszczalni.	36 000	2021	Budżet Gminy Bełżyce
11	Modernizacja Domu Ludowego w m. Chmielnik .	20 000	2021	Budżet Gminy Bełżyce
12	Budowa chodnika przy drodze 832 w m. Zagórze.	35 000	2021	Budżet Gminy Bełżyce
13	Przebudowa drogi gminnej przy ul. Szpitalnej.	50 000	2021	Budżet Gminy Bełżyce
14	Budowa wodociągu w ul. Przemysłowej.	100 000	2022	Budżet Gminy Bełżyce
15	Budowa oświetlenia ul. Wilczyńskiego – Wojska Polskiego.	20 000	2022	Budżet Gminy Bełżyce
16	Budowa oświetlenia solarnego na terenie gminy Bełżyce.	50 000	2021	Budżet Gminy Bełżyce

L.p.	Planowany zakres rzeczowy	Szacowane nakłady Finansowe [w zł]	Przewidywany termin realizacji	Źródła finansowania
Gmina Bychawa				
1	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków (46 szt.).	704 600	2022	PROW Środki mieszkańców (właściciele, gdzie będą montowane instalacje)
2	Budowa oświetlenia niskoemisyjnego (liczba punktów świetlnych do 172 szt.).	1 876 400	2021	Unia Europejska RPO WL 2014-2020 Środki własne
3	„EKO-ENERGIA w gminie Bychawa” 1) Montaż 67 szt. pieców na biomasę 2) Montaż 197 szt. instalacji fotowoltaicznych.	4 245 410	2021	Unia Europejska RPO WL 2014-2020 Środki mieszkańców (właściciele, gdzie będą montowane instalacje)
4	Wymiana pompy głębinowej na ujęciu wody Bychawa studnia nr 2.	10 506	2020	Bychawskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.
5	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Bychawie. Wymiana agregatu prądotwórczego w Oczyszczalni Ścieków Bychawa.	170 732	2020	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie
6	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Bychawie. Napęd i sterowanie zastawki ki netowej przy pompowni głównej w Oczyszczalni Ścieków Bychawa.	41 463	2020	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie
7	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Bychawie. Dostawa i montaż sond pomiarowych oraz nowego komputera z oprogramowaniem.	74 363	2020	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie
8	Sieć wodociągowa ul. Partyzantów, dz. nr 601, 2603, 2605.	34 652	2020	Bychawskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.
9	Modernizacja ujęcia wody w miejscowości Wola Duża Kolonia.	32 520	2020	Gmina Bychawa
10	Budowa sieci wodociągowej w Bychawie, ul. Polna, dz. nr 657/2, 655/10, 655/3, 654.	26 016	2020	Gmina Bychawa
11	Budowa sieci wodociągowej w pasie drogi wojewódzkiej nr 834, na ul. 11 Listopada, dz. nr 637, 80/1, 64/9.	29 876	2020	Bychawskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.

L.p.	Planowany zakres rzeczowy	Szacowane nakłady Finansowe [w zł]	Przewidywany termin realizacji	Źródła finansowania
12	Rozbudowa wodociągu Bychawa, w celu połączenia z wodociągiem Wola Duża Kolonia, wraz z modernizacją ujęcia wody w Bychawie.	300 000	2020	Gmina Bychawa
13	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej na ul. Zamkowej w Bychawie. Odprowadzenie ścieków bytowych z nieruchomości na dz. nr: 130/10, 130/7, 130/14 przy ul. Zamkowej w Bychawie.	40 000	2021	Bychawskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.
14	Rozbudowa sieci wodociągowej na ul. 11 Listopada w Bychawie. Zasilenie w wodę działek nr: 64/13, 64/14, 64/15, 64/16 przy ul. 11 Listopada w Bychawie.	30 000	2021	Bychawskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.
15	Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Marysin. Zasilenie w wodę działek nr: 2587/1, 2587/2, 2587/3, 2587/4 przy ul. Marysin w Bychawie.	30 000	2021	Bychawskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.
16	Budowa sieci wodociągowej przy ul. Pileckiego i ul. Zamkowej w Bychawie. Zasilenie w wodę działek nr: 70/5 i 70/6 przy ul. Pileckiego w Bychawie.	30 000	2021	Bychawskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.
Gmina Garbów				
1	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Garbów, ul. Warszawska.	1 000	2021-2022	PROW
2	Budowa oczyszczalni ścieków w m. Przybysławice oraz budowa sieci kanalizacyjnej w m. Zagrody i Przybysławice.	30 000	2023-2026	
3	Budowa oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej w m. Karolin.	7 000	2026-2030	
4	Budowa oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej w m. Borków i Janów.	10 000	2030-2033	
Gmina Głusk				
1	Budowa budynku sali sportowej w technologii energooszczędnej w ramach rozbudowy szkoły w Kalinówce. Instalacja fotowoltaiczna o mocy 22,5 kW.	5 070 614, 78	2019-2020	RPOWL 2014-2020
Gmina Jabłonna				
1	Montaż kolektorów oraz ogniw fotowoltaicznych.	Realizacja inwestycji będzie uzależniona od pozyskania środków finansowych		RPO Województwa Lubelskiego

L.p.	Planowany zakres rzeczowy	Szacowane nakłady Finansowe [w zł]	Przewidywany termin realizacji	Źródła finansowania
2	Budowa indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków.	Realizacja inwestycji będzie uzależniona od pozyskania środków finansowych		RPO Województwa Lubelskiego
3	Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynku Urzędu Gminy Jabłonna w Jabłonie – Majątek.	Brak danych		
4	Usuwanie wyrobów zawierających azbest.	Brak danych		WFOŚ
Gmina Krzczonów				
1	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Krzczonowie.	528 725,61	2020-2021	RPO WL 2014-2020, Środki własne
2	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Strażackiej w Krzczonowie.	241 034,96	2020	RPO WL 2014-2020, Środki własne
3	Wsparcie dziedzictwa kulturowego poprzez remont obiektów wraz z wyposażeniem w Gminie Krzczonów.	992 294,98	2021	RPO WL 2014-2020, Środki własne
4	„ENERGIA ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH = CZYSTE POWIETRZE W GMINIE KRZCZONÓW – CZĘŚĆ II”	3 602 629,08	2021	RPO WL 2014-2020, Środki własne
5	Energooszczędne technologie oświetlenia ulic w Gminie Krzczonów.	2 723 290,33	2021	RPO WL 2014-2020, Środki własne
6	Efektywna gospodarka wodno-ściekowa w Gminie Krzczonów.	3 623 238 00	2021-2022	RPO WL 2014-2020, Środki własne
Gmina Niedzwica Duża				
1	Odnawialne źródła energii w Gminie Niedzwica Duża.	6 965,333	2021	RPO WL 2014-2020, Środki własne
2	Termomodernizacja budynku byłego dworca PKS – część mieszkalna.	316 883,61	2021	RPO WL 2014-2020, Środki własne
3	Termomodernizacja budynku byłego dworca PKS – część publiczna.	928 779,14	2021	RPO WL 2014-2020, Środki własne
4	Termomodernizacja budynków Urzędu Gminy, Urzędu Stanu Cywilnego i Ośrodka Pomocy Społecznej w Niedzwicy Dużej.	751 536,83	2020	RPO WL 2014-2020, Środki własne
5	Rozbudowa oczyszczalni ścieków obsługującej aglomerację Niedzwica Duża.	4 173 261,79	2021	RPO WL 2014-2020, Środki własne

L.p.	Planowany zakres rzeczowy	Szacowane nakłady Finansowe [w zł]	Przewidywany termin realizacji	Źródła finansowania
6	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Niedzwica Duża.	4 495 970,73	2021	RPO WL 2014-2020, Środki własne
Gmina Niemce				
1	Termomodernizacja Zespołu Placówek Oświatowych w Ciecierzynie.	2 255 401,48	2021	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
2	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rudka Kozłowiecka (długość ok. 800m)	571 080,30	2021	PROW Gospodarka wodno- ściekowa
Gmina Strzyżewice				
1	Projekt „Zielona energia Gminy Strzyżewice”.	1 370,00	2020-2021	RPO WL, budżet gminy
2	Budowa zbiornika retencyjnego w Strzyżewicach.	30 000,00	2021-2027	Budżet gminy, środki UE
3	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola.	11 000,00	2022-2027	Budżet gminy, środki UE
4	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice.	3 000,00	2025-2026	Budżet gminy, środki UE
5	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice.	2 000,00	2026-2027	Budżet gminy, środki UE
6	Wyposażenie budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Strzyżewice w OZE.	1 000,00	2022-2027	Budżet gminy, środki UE
7	Budowa i modernizacja sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie gminy Strzyżewice.	40 000,00	2021-2027	Budżet gminy, środki UE
Gmina Wojciechów				
1	Budowa oczyszczalni ścieków dla zespołu budynków wielorodzinnych w miejscowości Palikije Drugie.	423 735	2022	RPO WL, wkład beneficjentów
2	OZE w Gminie Wojciechów.	2 827 377	2021	RPO WL, wkład beneficjentów
3	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Maszki – Palikije Drugie.	3 025 800	2021	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Budżet Gminy

L.p.	Planowany zakres rzeczowy	Szacowane nakłady Finansowe [w zł]	Przewidywany termin realizacji	Źródła finansowania
4	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Wojciechów Kolonia Pierwsza – Wojciechów Kolonia Piąta.	2 033 200	2021	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Budżet Gminy
5	Termomodernizacja budynku OSP w Łubkach.	470 824,46	2020	RPO WL, Budżet Gminy
6	Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Wojciechów.	431 980,00	2021	RPO WL, Budżet Gminy
7	Przebudowa drogi powiatowej nr 2355L Wąwolnica – Stary Gaj na terenie gminy Wojciechów.	4 870 944,14	2021	PROW, Budżet Gminy, Budżet Starostwa Powiatowego
8	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie miejscowości Wojciechów Kolonia Piąta.	154 096,44	2020	FORG, Budżet Gminy
9	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie miejscowości Góra.	245 675,33	2020	FORG, Budżet Gminy
10	Przebudowa drogi gminnej nr 106910L i drogi wewnętrznej w miejscowości Stary Gaj.	799 989,00	2021	FDS, Budżet Gminy
Gmina Wólka				
1	Planowana budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świdnik Duży Drugi.	3 000 000	2020-2021	PROW, Środki własne Gminy
Gmina Wysokie				
1	Przydomowe oczyszczalnie ścieków.	350 000,00	2021	Środki własne, Środki z budżetu UE, Środki z budżetu Państwa
2	Montaż paneli fotowoltaicznych.	822 000,00	2020	Środki własne, Środki z budżetu UE, Środki z budżetu Państwa
3	Modernizacja oświetlenia ulicznego (LED).	2 490 000,00	2021-2022	Środki własne, Środki z budżetu UE, Środki z budżetu Państwa
4	Montaż kolektorów słonecznych.	262 000,00	2021	Środki własne, Środki z budżetu UE, Środki z budżetu Państwa

L.p.	Planowany zakres rzeczowy	Szacowane nakłady Finansowe [w zł]	Przewidywany termin realizacji	Źródła finansowania
5	Montaż pieców na biomasę.	140 000,00	2020	Środki własne, Środki z budżetu UE, Środki z budżetu Państwa
Gmina Zakrzew				
1	Odnawialne źródła energii w Gminie Zakrzew – etap III.	2 616 395,00	2021-2024	Środki UE, Budżet Państwa, Budżet Gminy
2	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Targowisko – Kolonia.	9 000 000,00	2021-2023	Środki UE, Budżet Państwa, Budżet Gminy
3	Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Targowisko, Wólka Ponikiewska, Ponikwy.	6 000 000,00	2020-2021	Budżet Państwa
4	Budowa ze zmiana sposobu użytkowania budynku administracyjnego (po byłym banku) na budynek usługowo-biurowy.	2 940 679,00	2020-2022	Środki UE, Budżet Państwa, Budżet Gminy